

kommer til udtryk i kravet om, at virksomhedsbesøg så vidt muligt foregår efter forudgående aftale med virksomheden og i samarbejde med denne, jf. retningslinierne i bemærkningerne til lovforslaget.

Ved ovennævnte afvejning er det forsøgt at imødekomme såvel hensynet til den enkelte borger som hensynet til offentlighedens interesse i overholdelse af gældende lovgivning.

Spørgsmål 6:

Hvilke retsgarantier har borgere, der underkastes kontrolvirksomhed, og hvor denne kontrolvirksomhed fører til en strafferetlig efterforskning?

Skatteministerens svar:

Den form for myndighedskontrol, der er omhandlet i L 73, sker med et generalpræventivt og ordensmæssigt sigte og for at kontrollere forhold uden for strafferetten – det vil sige, uden at der foreligger mistanke om en konkret strafbar lovovertrædelse. Der er således tale om en almindelig løbende kontrol med overholdelse af skatte-lovgivningen og vejledning herom, uden at der foreligger en situation, hvor skatteyderen kan bebrejdes en adfærd på en sådan måde, at straf kan komme på tale.

Heroverfor står de straffeprocessuelle tvangsindgreb. Denne type tvangsindgreb foretages som led i strafforfølgning, hvilket vil sige, at borgeren befinder sig i en situation, hvor samfundet påtænker at straffe netop den pågældende for en adfærd, der er uacceptabel for samfundet, og borgeren har derfor i disse tilfælde behov for en særlig sikring af, at de straffeprocessuelle garantier overholdes.

Den særlige retsbeskyttelse, der tilkommer personer, der er sigtet i en straffesag, hviler på internationalt anerkendte principper, jf. blandt andet Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, som er lovfæstet her i landet ved lov nr. 285 af 29. april 1992. Denne retsbeskyttelse har også fundet udtryk i retsplejeloven, der indeholder bestemmelser om retten til en beskikket forsvarer, in dubio pro reo-princippet (princippet om, at enhver berettiget tvivl kommer tiltalte til gode) samt kravet om en dommerprøvelse som betingelse for gennemførelsen af straffeprocessuelle tvangsindgreb. Årsagen til denne særlige retsbeskyttelse af sigtede skal søges i, at der

på tidspunktet for tvangsindgrebets foretagelse allerede er formodning om et strafbart forhold.

Disse forhold gør sig ikke gældende i de kontrolbesøg, der omhandles i L 73.

Såfremt skattemyndighederne inden et sådant kontrolbesøgs foretagelse har en formodning om et strafbart forhold og vurderer, at der er grundlag for at rejse sigtelse, er skattemyndighederne udelukket fra at anvende de administrative kontrolbeføjelser. Skattemyndighedernes anvendelse af administrative kontrolbeføjelser er således begrænset til de tilfælde, hvor kontrollen ikke foretages med henblik på at straffe den pågældende, men med henblik på at kontrollere, om der er overensstemmelse mellem det, der fremgår af regnskabsmaterialet m.v., og de faktiske forhold i virksomheden.

Der findes ikke i retsplejeloven eller lovgivningen i øvrigt udtrykkelige kriterier for, hvornår en person skal anses for sigtet i en straffesag. Spørgsmålet afgøres ud fra en konkret vurdering af mistankens styrke. Er mistanken mod skatteyderen så stærk, at vedkommende må anses for sigtet, skal skatteyderen gøres bekendt med sigtelsen, med retten til at nægte at udtale sig og med adgangen til at få en beskikket forsvarer.

Den situation kan naturligvis forekomme, at skattemyndighederne under en gennemgang af skatteyderens regnskabsmateriale hos ham konstaterer, at der klart foreligger en strafbar lovovertrædelse, eller får en bestyrket mistanke om et strafbart forhold. Kun i de tilfælde, hvor skatteyderen er indforstået hermed, kan skattemyndighederne efter princippet i skattekontrollovens § 20 fortsætte behandlingen af sagen med henblik på en administrativ afgørelse og skal samtidig vejlede vedkommende med hensyn til den pågældendes rettigheder, jf. skattekontrollovens § 19, stk. 1, og reglerne i forsvarerbistandsloven om forsvarerbeskikkelse.

Er situationen derimod den, at skatteyderen ikke er indforstået med skattemyndighedernes fortsatte behandling af sagen, må skattemyndighederne enten opgive kontrolbesøget eller anmode politiet om iværksættelse af straffeprocessuelle tvangsmidler, jf. retsplejeloven. Hvis det skønnes nødvendigt – typisk såfremt der er en begrundet formodning om, at skatteyderen vil fjerne materiale fra virksomheden – kan skattemyndighederne blive på stedet, indtil politiet kommer. Skattemyndighederne kan derimod ikke på et senere tidspunkt gennemtvinge et kon-